

*Крупка Л. О.,**аспірант кафедри української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету*

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ ХХ СТ. (ЗА РОМАНОМ ВОЛОДИМИРА ЛИСА «СОЛО ДЛЯ СОЛОМІЇ»)

Анотація. У статті досліджено образ української жінки ХХ ст. в художній структурі сучасного роману на матеріалі твору Володимира Лиса «Соло для Соломії», у якому відбувається переосмислення традиційного підходу до образних доміант і системи персонажів. Подано ґрунтовне дослідження постаті жінки в історичному та соціокультурному контекстах, оскільки доля головної героїні проєктується в межах патріархального соціуму села. Звернено увагу на психологічний і гендерні ракурси характеротворення персонажа. Детально проаналізовано етапи формування гендерної ідентичності: від дитини до матері. У періоді дитинства через любов до всього живого та дружбу зі священником акцентується унікальність дівчинки. Кожен із наступних періодів життя головної героїні позиціонується з новим життєвим досвідом, пізнанням людських відносин і пошуками самої себе. З'ясовано, що період дівочства означений любовними переживаннями. Психологічна незрілість ставить її у ситуацію вибору і, як наслідок, приводить до трагічної розв'язки. Показано, що Соломія-жінка постає через протистояння зі світом чоловіків, який будується на раціональних засадах, і у такій ситуації жінка приречена на роль жертви. Досліджено, що материнська ідентичність є визначальною у життєвій самореалізації головної героїні. Проведена символічна паралель із образом Діви Марії, яка співвідноситься з образом Соломії. Зроблено акцент на характеристиці Соломії як матері, оскільки у вихованні наступного покоління увиразнюються її ціннісні пріоритети. Досліджено морально-етичну складову частину стосунків жінки з мешканцями села, котрі уособлюють народну мораль, побудовану на чіткій гендерній ієрархії. На прикладі історії головної героїні у романі Володимира Лиса «Соло для Соломії» подано детальний аналіз життя пересічної людини Полісся в історичному вимірі ХХ ст.

Ключові слова: роман, жінка, ідентичність, історія, гендер, соціум.

Постановка проблеми. Сучасна українська література переживає потужний процес трансформації системи цінностей і творення героя, який відкриває нові перспективи в досягненні буттєвих сенсів. У літературний простір починають входити нетипові персонажі, котрі можуть здатися звичайними та пересічними, але є носіями високої моралі та глибинної життєвої мудрості. Ці герої стають основою до появи меморативних досліджень у літературних і безлічі підходів до питання конфлікту людини та суспільства.

Саме до творів, що зображують життя жінки на тлі суспільно-історичних подій ХХ ст., належить роман Володимира Лиса «Соло для Соломії». Роман увібрав множинний спектр історичних, філософських, морально-етичних концептів, серед яких способи трактування героя та конструювання ідентичності залишаються одними із пріоритетних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Літературні критики не змогли залишити без уваги наступний роман Володимира Лиса, автора культового «Століття Якова». Дослідники приділяють особливу увагу вибудовану автором концепцію драматизму та внутрішньої напруги. Акцент на біографії Соломії як епохальної особи, яка руйнує традиційні канони зображення жінки та постає в образі біблійної Марії, робить літературознавець Ярослав Поліщук у своїй праці «Гібридна топографія. Місця й не-місця в сучасній українській літературі»: «З одного боку, письменник бачить у своїй героїні чіткий моральний стрижень, традиційну сільську етику, якій вона, попри всі випробування, намагається не зраджувати та яка, власне кажучи, веде її через непросте життя. Напрошуються тут виразні паралелі з євангельською історією Марії, що стала знаковим утіленням і спасенної любові» [6, с. 47]. Дослідниця Ольга Башкірова у статті «Літературна традиція як основа моделювання художнього світу в романістиці Володимира Лиса (на матеріалі твору «Соло для Соломії»)» аналізує текст у контексті традиційного зображення опису жінки селянки: «Попри те, що в образі Соломії підкреслено її належність світові села з його щирістю, патріархальністю, вірністю ідеалу жінки-матері, берегині роду, В. Лис водночас наділяє свою героїню певною просторовою універсальністю, непрямо ототожнюючи з Україною – постать Соломії, по суті, єднає різні українські тополи, репрезентовані як конкретними географічними вимірами, так і чоловічими образами» [2, с. 13]. Літературознавець Любов Костецька у статті «Часо-просторова організація «Волинської хроніки» В. Лиса» робить акцент на жанрових особливостях роману: «Серед основних жанрових особливостей роману В. Лиса «Соло для Соломії» – форма життєпису, що постає в часо-просторових параметрах, інтертекстуальна стилізація до пісенної форми, яка поєднує текст і молодію як дві стихії, що особливо відчуються людською душею» [4, с. 100]. Тарас Прохасько у передмові до роману наголошує на тому, що історія життя Соломії: «Ретельно випсану історію Соломії неможливо переповідати, неможливо запам'ятати так само ретельно. Але цього й не треба, бо романи слід читати і переживати. І знати, що таке буває – таке життя, така історія, така Соломія, така пам'ять, така згадка, така розповідь, про таке життя» [7, с. 6].

Стаття має на меті проаналізувати образ жінки Полісся ХХ ст. в контексті ціннісних пріоритетів у романі Володимира Лиса «Соло для Соломії».

Виклад основного матеріалу. Письменник у романі «Соло для Соломії» виводить на передній план образ жінки-селянки поліського регіону, продовжуючи описувати долю людей із поліського села Загоряни, але цього разу автора хвилює жіноча доля і те, як вона проєктується в патріархальну суспільстві. Володимир Лис застосовує унікальний стиль опису персонажів і дає чітку картину життя Соломії, так само, як це було з Яко-

вом у романі «Століття Якова». Життєва парадигма головної героїні розкривається з моменту народження аж до літнього віку. Історія життя головної героїні відбувається на фоні розмірного сільського життя. Тихе життя Загорян порушує період голодомору, лихоліття війни та розруха в післявоєнний період. І протягом цього періоду Соломія росте, розвивається, набирається життєвої мудрості та стає сильною жінкою із м'якою вдачею та добрим серцем. Всю цю історію життя та становлення Соломії Володимир Лис подає з елементами детального опису побуду та природи Полісся. Письменник акцентує увагу читача на традиціях українців, усталених приписах і домінуючій ролі церкви. Саме всі ці аспекти є оздобленням роману, який насамперед оповідає про жінку, кінтра означувала цілу епоху. Роман про шлях від народження, через біль, розпач і моменти щастя, до пошуку спокою і гармонії із собою та власними почуттями.

Соломія у своєму житті проходить крізь три етапи становлення:

«Соломія-дитина». Допитлива дівчинка, яка любить природу, ставить своїм рідним багато питань різного характеру: «Ще разочу непосиду Соломію відрізняла дивовижна цікавість до всього на світі. Це були природні запитання маленької дівчинки, яка пізнавала світ – про квіти, рослини, про небо і сонце, про тварин і людей» [5, с. 29]. Батьки дівчинки, Антін і Соломія, – селяни, трудилися на землі та жили праведним життям.

Соломія добра душа, бігає й усміхається всім оточуючим. Вона любить і її люблять. У неї загострене почуття несправедливості, якщо це стосується того що дороге серцю. Соломія дитина бере близько до серця життєві труднощі та милосердно ставиться до тих, хто її образив.

Маленькою дівчинкою Соломія була на диво зацікавлена навколишнім світом, ставила велику кількість запитань і любила все живе. Особливо дорогими для Соломії були джмелі. Дівчинка любила з ними гратися, була щаслива чути їхнє гудіння і зовсім не боялися цих волохатих комах. Через цю її любов до джмелів старші брати Соломії Тарасик і Василько назвали її «сестра джемів». Соломія добра до всього живого, їй не байдужа найменша комашка, всіх вона хоче захистити. Ця маленька дівчинка є дуже сильною та мужньою. Захищає все живе, милосердно ставиться до світу природи. Вона стає другом для отця Адронія, який відповідає на всі питання, що її цікавлять. Дівчинці складно зрозуміти слова отця про вищих і нижчих істот, адже все живе потрібно оберігати та ставитися із трепетом. У дівчинці отець вбачав рідну душу: «Він починає подумки молитися. За цю дитину, що стала йому ріднішою рідної, за її чисте, як йорданська вода, як сльоза небесна серце. «Господи, пригорни її і захисти!»» [5, с. 44]. Соломія викликає о отця лише теплі емоції та необхідність бажати її щасливої долі.

Маленьку Соломію всі любили за її красу та добре серце. Приємні риси обличчя, спокійна і тиха – вона росла в добробуті та ласці батьків та оточення. Великою красою наділив Господь Соломію, тим що змушує хлопців звертати особливу увагу на цю дівчину. Добре серце головної героїні роману наповнене любов'ю до світу природи та світу людей. Незважаючи на це, у Соломії був її запеклий ворог Руфина. Дівчина незлюбила Соломію всім серцем і заздрала за це її обожнювання. Вона намагається дошкулити головній героїні, зробити неприємність, щоб компенсувати цю її «всенародну» любов. Дівчинка красива, але із занадто різкими рисами обличчя, стала ворогом номер один для Соломії не лише в період їхнього дитинства, але протягом всього життя.

Період дитинства ознаменувався для Соломії як світлий час мрій, сподівань на щасливе майбутнє. Ці перші кроки робить Соломія на шляху до сильної та мужньої жінки. Любов до всього живого та людей стає основою її життя. Модель Соломії-дитини вибудовується через цікавість до природи й особливу допитливість, та залишається велика сфера не побаченого для дівчинки, яка в наступні етапи свого зростання має пізнати. Цей пласт, у якому гармонійно суміщається і радість і горе, трансформує Соломію з дитини в молоду дівчину, тепер вже самостійну та відповідальну за своє життя.

«Соломія-дівчина». У наступний період життя Соломія ввійшла із неприємної історії в Любомлі. Соломію виросла в неймовірну вродливу з ніжними рисами обличчя дівчину. Горда і непоступлива, але водночас милосердна, головна героїня виручає свою неприязну сусідку Руфину, сама потрапляючи у пастку до німецького солдата.

Соломія дівчина рухається по житті легко, з високо піднятою головою, вона ніби здіймається над своїм оточенням, показуючи свою особливість, несхожість на інших. Вона потрапляє у дорослий світ, де потрібно робити свій вибір, робити самостійні кроки. Завжди дівчина змушена вибирати: з ким бути, від кого піти, а кого залишити біля себе. Соломію-дівчину тривожить страх за свою долю: спроможність знайти кохання та стати хорошою дружиною для свого чоловіка.

Незважаючи на це, Соломія виросла красивою та спокійною дівчиною, яка своєю вродою тривожила не одного хлопця на селі. Разом із красою в Соломії формувалася жіноча гордість, яка підносила її над всіма. Сама ця риса непокоїла та не могла дати зробити вибір між двома хлопцями. Павлусь і Петрусь – сусідські хлопці, з якими зростала і сама Соломія. Росла вона, і росло її кохання до цих хлопців. Вагання щодо вибору собі чоловіка Соломією супроводжується також її захопленням цими хлопцями, які є різними по натурі та світогляду, адже Павло більше схильний до роботи по господарству, має спокійний характер і м'яку вдачу. У Петра виходить на перший план загострене почуття справедливості, яке формує запальний характер. Відтягуючи вибір між двома хлопцями, Соломія демонструє свою невпевненість та обережність щодо одруження: «Татові слова, між тим, проростали. Бо... Бо хотілося, Соломія й сама боялася в тім собі признатися, пекуче хотілося звичайного дівочього й жіночого щастя. У неї, вирішила, не троє, як у мами, шестеро дітей буде. Усі вродливі й доладні, хазяїновиті й розумні» [5, с. 90]. Саме між цих двох вогнів знаходиться Соломія, розуміючи важливість свого вибору. Епізод вибору чоловіка Соломією є одним із ключових у романі, адже показує дівчину як сформовану індивідуальність, спроможну самостійно будувати своє життя.

Соломія намагається вибудувати модель своєї поведінки так, щоб її життя було спокійним і розміреним, наповненим жіночим щастям. Тому вона вибирає своїм чоловіком Павла. Протягом всього роману Соломія намагається зрозуміти себе, свої бажання, всіма методами заспокоїти своє серце, котре хоче любити, але водночас намагається віднайти спокій. Соломію накривають хвилі емоцій від наближення кохання: від страху від поспішного одруження до радості, що подарує її коханий Петро: «Я люблю його, Матінко Божа, – чи то думала, чи шептала, випускала з душі, з свого ества самим краєчками вуст, геть пошерхлих губ те, що жило в ній ці дні, а перед тим цілі місяці, од того самого весільного дня, коли приніс Петро

дарунок – вифарбоване калиною серце. – І завсіди любила, тико не признавалася бо горда була. Прости мені, а якщо можеш – порятуй од цієї напасти...» [5, с. 132]. Неспроможність розібратися в собі кидає Соломію у вир драматичних подій. Любовна драма, що спіткала Соломію, є лише початком її життєвого шляху, але з цього епізоду автор вибудовує лінію життя головної героїні, її долю, що не схожа на долю жодної з дівчат, акцентую увагу на красі та багатому внутрішньому світі Соломії. Ніжна та добра натура Соломії стикається із грубим і жорстоким світом чоловіків, світом деструктивним, спроможним знищити всю красу довкола. Соломія намагається знайти себе, перебороти свої почуття, стати хорошою дружиною тому чоловікові, що її кохає. Саме емоційній складовій частині в романі виділено значну частину тексту.

Автор намагається провести Соломію життєвими шляхами, від моментів щастя до моментів розчарування, так, щоб вона змогла віднайти в цьому круговерті життя себе. Для Соломії емоції складають все її життя, адже жінка сприймає все серцем, сподіваючись на доброту та співчуття оточуючих. Йде на поклик серця, отримує біль і розчарування. Так сталося з її коханим Петром, який вибрав шукати справедливості і боротися за свій рідний край. Вона ж усім серцем поважає Павла, котрий просить зустріти його війська, щоб вони могли розібратися у власних почуттях. Таким чином Соломія втратила своє кохання, котре мало зробити її щасливою, подарувати радість і наповнити духовно.

«Соломія-дівчина» має багато спільного з образом «Соломія-дитини», адже все ж таки має добре серце і проносить всі події в житті через призму своїх емоцій. У ній формується власний світогляд, котрий базується на пережитому досвіді. Мотив зради Соломії, як і її невпевненість у власних почуттях, роблять її слабкою у вирішенні життєвих труднощів.

«Соломія-жінка». Володимир Лис в образі головної героїні зображує вродливу жінку, наділену м'якою вдачею та добрим серцем, котра шукає своє щастя та хоче збудувати міцну сім'ю. Стикаючись із прагматичним світом чоловіків, Соломія втрачає власну вибудовану концепцію світосприйняття. Для неї, дівчини, яка увібрала в собі всю чистоту світу природи, стає деструктивною жорстока реальність. Світ прагматизму, де немає місця світлим і щирим почуттям. Головна героїня роману втратила двох дорогих для себе людей і тепер намагається вгамувати свій біль роботою на полі. Та все ж у романі моделюється доля жінки, яка намагається знайти і не відпустити своє щастя. Соломію огортають похмурі думки щодо своєї долі, водючи її у світ страхів: «Хоч бери та тепер, як хтось ще посвататися, йди за першого-ліпшого. Була, однак, певна – тепер і свататися ніхто не прийде. Надто перебирала, в селі знають, скільком одмовляла» [5, с. 200].

Чоловіки Соломії в романі не спроможні подолати всі труднощі, щоб отримати в нагороду весь спектр почуттів цієї жінки. Вони не вміють віддавати все задля власного щастя, в цих чоловіків свої пріоритети та погляди на життя. Петро вибрав свій шлях, складний шлях партизана, складений із лісових стежок і залізничних магістралей. Павло, чоловік, який щиро кохав Соломію, теж не зміг подарувати щастя жінці, так і не повернувшись із війни. Соломія – сильна жінка, котра наповнює себе роботою на землі, щоб заглушити внутрішній голос, що бажає бути щасливою, довіритися чоловікові, котрого кохатиме щиро і віддано.

Історія кохання Соломії та Вадима, на жаль, теж не стала щасливою сторінкою життя головної героїні роману. Вадим Коробченко – уповноважений райкому партії по колгоспу села Загоряни, чоловік галантний та освічений, мав погляд, що заворожив Соломію. Момент щастя, який подарував цей чоловік, став миттєвим спогадом у житті Соломії. Вадим поїхав від неї і більше не повернувся. Соломія залишилася разом із химерним ім'ям, як називав її Вадим – «Соля». Крім того, одружений Вадим залишився в місті, вибравши службу та кар'єру, і став для неї чужим, лише певним етапом у житті.

Ефемерне бажання бути щасливою генерується у свідомості Соломії як момент кохання, залишається її бажанням стати потрібною для чоловіка, що буде з нею поруч і розділить її долю. Та все ж бажання бути щасливою поступаються обов'язку та самопожертві з боку Соломії, адже вона намагається витримати образу, приниження і стати сильнішою. Проходить повз жорстокість із боку голови колгоспу, його непристойну поведінку та хтиві погляди, але тепер Соломія думає не про себе, їй є про кого піклуватися. Задля маленької Марійки вона спроможна піти на все. Ця самопожертва формується в Соломії стійкістю її позиції та пошуку шляхів для вирішення проблем.

Незвичайна історія в житті Соломії була пов'язана із Григорієм. Вони познайомилися в Києві на виставці аграрної продукції. Аграрій із Херсонщини одразу зацікавив Соломію. Його вишукане мовлення та компліменти зачарували її, і вона розповідала про свій регіон, дитинство та доньку. Григорій особливо ніжний до Соломії, і саме епізод із миттям ніг це підтверджує: «Соломія віднікується, та він наполягає і каже, що оно човен біля берега припнутий. Давай, давай, іди, сідай. Не будь такою стахопудкою. Не знати чого, та Соломія підкоряється. Він сам і розв'язує шнурки га черевиках, і справді спочатку хлюпає водою на ноги, добре, що вчора помила, думає Соломія, а потім таки по-справжньому мие» [5, с. 296]. Момент щастя охопив її душу і заповнив тіло, котре потребувало простого жіночого щастя.

Соломія так і живе цими моментами, від одного випадку до іншого, не спроможна зупинитися і насолодитися спокоєм і домашнім затишком. Пронісши всю себе через дитинство, юність і зрілість, Соломія залишається без чоловіка. Вона залишається без цієї частини душі, але, незважаючи на все, вона має двох доньок, Марійку і Соломію, входячи в новий світ «жінки-матері». Мотив жертви головної героїні полягає у її добровільній відмові від жіночого щастя, котре може бути лише з коханим чоловіком. Жертва Соломії зрозуміла і проста, адже спрямована на реалізацію себе як матері, схожої з канонічною Дівою Марією.

«Соломія-матір». Із народженням доньки в житті Соломії настає етап становлення її як матері. «Соломія-матір» – це жінка з добрим і чуйним серцем, яка перенесла весь свій залишок любові до чоловіків для дітей – рідних дітей від Вадима та Григорія та дітей із сімейства Гордія. Дві доньки, Марійка та Соломія, залишилися від чоловіків, яких зустріла Соломія на своєму життєвому шляху. З цього моменту головна героїня роману присвячує всю себе цим двом маленьким дівчаткам.

Марійка, старша донька, така сама допитлива, як її мама в дитинстві. Дівчинка сама вибрала ім'я своїй сестричці та наполягала на своєму, як тільки Соломія хотіла заперечити: «– Ну і що? – Маруся сплеснула в долоньки. – Буде третя. А то не хороше – бабця Соломка є, мама Соломка – є, а сестрички Соломки нима» [5, с. 305]. Дівчинка намагається у всьому

підтримати маму, знаючи, що тата в неї немає, і допомога матері дуже потрібна. Тиха і спокійна Марійка виросла привченою до господарства та землі, увібравши працьовитість від матері. І все ж таки доля старшої доньки склалася так, що вона опинилася далеко від матері, у сонячній Одесі.

Соломія молодша мала зовсім іншу вдачу, ніж старша сестра. Наполеглива та різка у своїй поведінці, дівчина – сама господиня свого життя, знаходить своє щастя у Грузії та залишається там жити. Подалі від рідного дому вона відчуває свободу і широкий простір можливостей, які дарує їй життя.

Для Гордієвих дітей Соломія стала як своя, вони її любили та поважали як радну матір. Сама ж вона зріднилася із цими дітьми. Саме материнське начало реалізувалося в Соломії повністю, і саме те, чого їй не вистачало від чоловіків, вона отримала від дітей. «Соломія-мати» не відмежовує своїх і чужих дітей, для неї всі вони рідні, адже вона дала їм материнське тепло, виховання та любов. Цю любов вона пронесла крізь все своє життя і віддала дітям.

Соломія реалізується як матір, жертвність якої можна зіставити з біблійною Марією, адже сак само, як і Марія, Соломія здатна на самопожертву та щирю любов до світу. Милосердя Соломії не має меж, воно охоплює всіх близьких і рідних. Добро цієї жінки переноситься як на друзів, так і на ворогів. Всепрощення та всеохоплююча любов – це головне послання Соломії світу.

Висновки. Отже, в романі Володимира Лиса «Соло для Соломії» зображено історію життя української жінки у ХХ ст. Жінка стає символом епохи, увібравши в себе всю атмосферу сторіччя. Широке полотно характеристики головної героїні має за мету розкрити роль жінки в суспільно-політичному процесі ХХ ст., але передусім це роман про Соломію, образ сильної та вольової жінки, котра піддається спокусі чоловіків, бореться за своє щастя та шукає себе. Роман про пошуки власного «я», шлях крізь розчарування, біль до моменту щастя.

Література:

1. Агеева В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ : Факт, 2008. 359 с.
2. Башкирова О. Літературна традиція як основа моделювання художнього світу в романістиці Володимира Лиса (на матеріалі твору «Соло для Соломії»). *Синопсис: текст, контекст, медіа*. 2016. № 3. С. 13–16. URL: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/211>
3. Ковалевська Є. Володимир Лис: жіночі образи мені цікавіші. *Українська правда*. 2013. URL: <http://life.pravda.com.ua/book/2013/12/1/143848/>.
4. Костецька Л. Часо-просторова організація «волинської хроніки» В. Лиса. *Волинь філологічна: текст і контекст*.

2015. № 19. С. 95–102. UPL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vftk_2015_19_12.

5. Лис В. Соло для Соломії. Харків : Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. 368 с.
6. Поліщук Я. Епос провінції (трилогія про Загоряни Володимира Лиса). *Гібридна топографія. Місця і не-місця пам'яті в сучасній українській літературі*. Чернівці: Книги – XXI, 2018. С. 33–59.
7. Прохасько Т. Кант для Соломії. *Лис В. Соло для Соломії*. Харків : Книжковий «Клуб сімейного дозвілля», 2013. С. 5–6.

Krupka L. Peculiarities of modeling of the image of the woman of the 20th century (based on novel by Volodymyr Lys “Solo for Solomiya”)

Summary. The article explores the image of the Ukrainian woman of the 20th century in the artistic structure of the modern novel on the material of work by of Volodymyr Lys “Solo for Solomiya”, in which a rethinking of the traditional approach to imaginary dominants and the system of characters takes place. A thorough study of the figure of a woman in historical and socio-cultural contexts is presented, as the fate of the main character is projected within the patriarchal society of the village. Attention is drawn to the psychological and gender perspectives of character development. The stages of gender identity formation from child to mother are analyzed in detail. During childhood, through the love to everything living and friendship with the priest the uniqueness of the girl is emphasized. Each of the subsequent periods of the protagonist's life is positioned with new life experiences, knowledge of human relationships, and self-seeking. It is found that the period of virginity is marked by love experiences. Psychological immaturity puts her in a situation of choice and, as a consequence, leads to a tragic outcome. It is shown that the Solomiya-woman rises because of confrontation with the world of men, which is built on a rational basis, and in such a situation the woman is doomed to the role of the victim. It has been researched that maternal identity is decisive in the life self-realization of the protagonist, accordingly a symbolic parallel with the image of the Virgin Mary is drawn. Emphasis is placed on the characterization of Solomiya as a mother, since the upbringing of the next generation reflects her value priorities. The moral and ethical component of a woman's relationship with the inhabitants of the village, representing the national morality built on a clear gender hierarchy, has been investigated. On the example of the story of the main character in the novel by Volodymyr Lys “Solo for Solomiya”, a detailed analysis of the life of the average person of Polissia in the historical dimension of the 20th century is presented.

Key words: novel, woman, identity, history, gender, society.